

Entreprenør Mads Vejrup A/S
Algade 70
6780 Skærbæk

CVR: 32271138

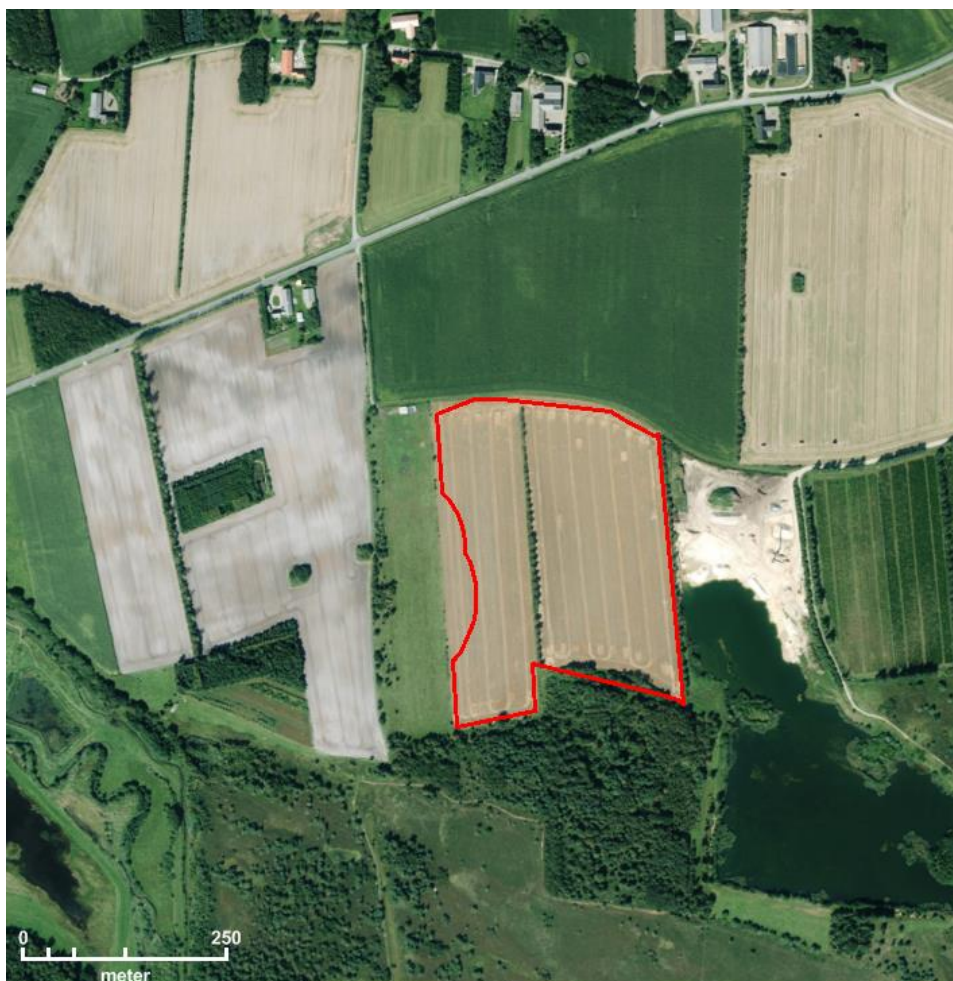
Miljø og Råstoffer

Kontaktperson: Camilla Bjerre Scheffel
E-mail: cbs@rsyd.dk
Direkte tlf.: 29 20 19 27

Den 14. august 2017
Journal nr.: 16/33764

Tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding af sand og grus gældende til den 1. august 2027

Tilladelsen er gældende på dele af matr. nr. 681 Brøns Ejerlav, Brøns i Tønder Kommune.

Indholdsfortegnelse

Tilladelse til erhvervsmæssig indvinding af råstoffer.....	2
Sagens baggrund.....	2
Ejerforhold.....	3
Før tilladelsen tages i brug.....	4
Vilkår for tilladelse til råstofindvinding	5
Efterbehandlingsvilkår	11
Generelle bestemmelser	13
Sikkerhedsstillelse	14
Tinglysning	14
Tilsyn.....	14
Screeningsafgørelse om at der ikke er krav om miljøvurdering	15
Ansøgningsprocessen	17
Besigtigelse af arealet	17
Ansøgning – udtalelser og tilladelser (stjernehøring)	18
Partshøring.....	19
Høring af Tønder Kommune vedr. fastsættelse af efterbehandlingsvilkår.....	20
Klagevejledning.....	21
Bilag 1 – Oversigtskort med det ansøgte areal	23
Bilag 2 – Graveplan.....	24
Bilag 3 – Efterbehandlingsplan.....	25

Tilladelse til erhvervsmæssig indvinding af råstoffer

Region Syddanmark meddeler tilladelse til, at der indvindes 14.000 m³ sand og grus årligt på 9,9 ha af matr. nr. 681 Brøns Ejerlav, Brøns i Tønder Kommune.

Tilladelsen til erhvervsmæssig råstofindvinding er meddelt i henhold til råstoflovens § 7 stk. 1, og den er betinget af vilkårene på de følgende sider.

Såfremt den ansøgte indvinding ikke er fuldt udnyttet efter 10 år kan der søges på ny om en tilladelse til råstofindvinding på samme areal. Du gøres hermed opmærksom på, at der af bilag 1 i VVM-loven¹ fremgår en opremsning af hvilke projekter der er VVM-pligtige. Af pkt. 20 fremgår: *"Råstofindvinding fra åbne brud med en samlet indvindingsperiode på mere end 10 år med undtagelse af indvinding indenfor de i en endeligt vedtaget råstofplan udpegede områder."*

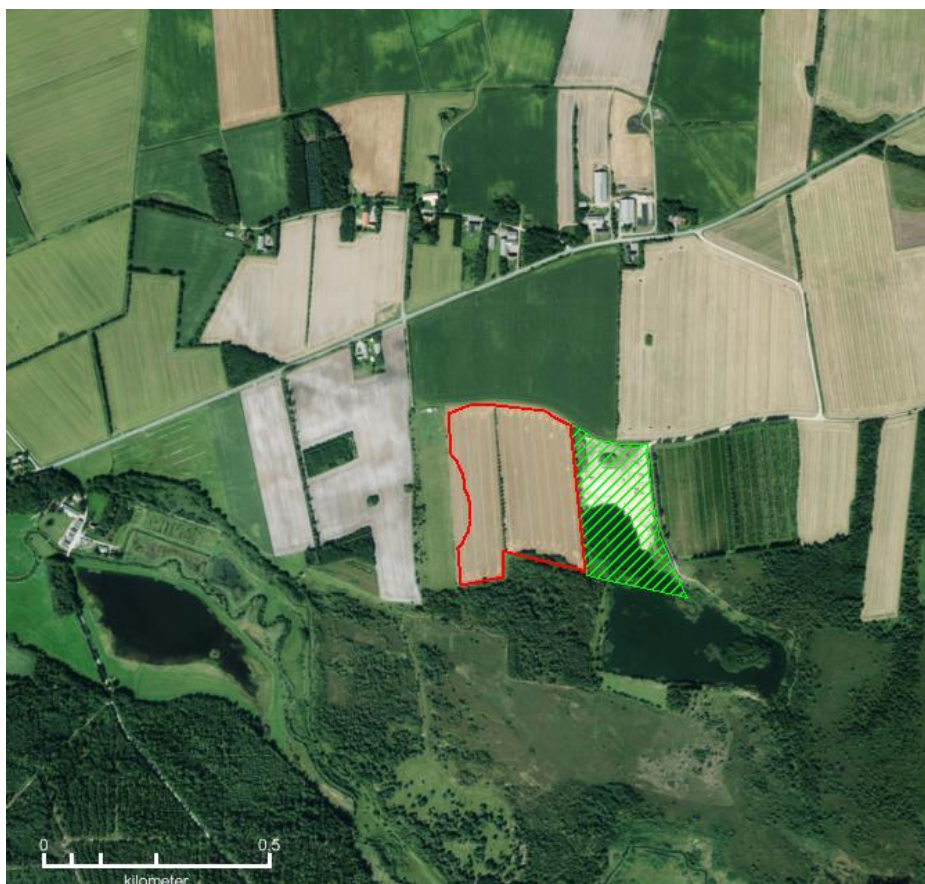
Det betyder med andre ord, at råstofindvinding udenfor den vedtagne råstofplan med en samlet indvindingsperiode på mere end 10 år er omfattet af pligt til udarbejdelse af miljøkonsekvensrapport (tidligere VVM-redegørelse). Derfor bør du ved næste råstofplan-revision vurdere om arealet bør medtages i råstofplanens graveområder.

Sagens baggrund

Der er den 23. september 2016 ansøgt om tilladelse til råstofindvinding på dele af matr. nr. 681 Brøns Ejerlav, Brøns i Tønder Kommune. Det ansøgte areal er på 9,9 ha og fremgår af oversigtskortet på bilag 1. Der vil blive gravet op til 12 meter under terræn, og der forventes en årlig indvinding på 14.000 m³, hvoraf de 6.000 m³ er under grundvandsspejlet. Råstofindvindingen forventes at starte i det sydøstlige hjørne og graveretningen vil blive mod nord.

På samme ejendom lige øst for det ansøgte areal er der i dag en aktiv råstofgrav med samme indvinder. Tilladelsen her udløber den 1. april 2024, hvorefter arealet skal efterbehandles til naturformål. I nærværende ansøgte tilladelse skal der også efterbehandles til naturformål med offentlig adgang til søen, hvorved hele arealet skal sammenbindes. Se eventuelt efterbehandlingsplanen i bilag 3. Nedenstående kort viser både den eksisterende tilladelse samt nærværende tilladelse.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 448 af 10. maj 2017 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)

Figur 1 viser den eksisterende tilladelse med grøn skravering. Den røde polygon viser graveområdet i denne tilladelse.

Det ansøgte areal ligger i sin helhed uden for graveområderne i Råstofplan 2016. Det fremgår imidlertid af retningslinje 6.4.1 i Råstofplan 2016, at regionen uden for graveområderne kan meddele råstofindvindingstilladelse, såfremt denne kan gives uden at tilsidesætte andre væsentlige interesser og hvis der eksempelvis *”søges om forlængelse eller udvidelse af en eksisterende gravetilladelse”*. Ansøgningen har den 17. maj 2017 været behandlet i Udvalget for miljø, jordforurening og råstoffer, hvor Udvalget har meddelt samtykke til, at der kan meddeles tilladelse til den ansøgte råstofindvinding uden for de udlagte graveområder i Råstofplan 2016.

Regionen har besigtiget arealet den 2. maj 2017.

Ejerforhold

Ifølge tingbogen står Leif Jensen, Kærmarksvej 15, 6780 Skærbæk som ejer af ejendommen.

Før tilladelsen tages i brug

Region Syddanmark skal give accept til at indvindingen sættes i gang. Arbejdet med at rømme overjord og indvinde må ikke påbegyndes før følgende forudsætninger er opfyldt:

- **Klagefristen** skal være udløbet. Evt. klager over tilladelsen har som udgangspunkt opsættende virkning. Derfor kan tilladelsen ikke udnyttes før alle klagemuligheder er udtømt.
- **Sikkerhedsstillelse.** Der skal være stillet en økonomisk sikkerhed for efterbehandlingen af graveområdet, og den forudsatte sikkerhedsstillelse skal foreligge i form af et dokument udstedt af råstofindvinderens pengeinstitut el. lign. over for Region Syddanmark.

Øvrige tilladelser og/eller dispensationer i forbindelse med råstofindvindingen, som ikke er nævnt i denne tilladelse skal indhentes separat.

Vilkår for tilladelse til råstofindvinding

Drift

1. Tilladelsen er gældende indtil 1. august 2027, hvor tilladelsen udløber. Såfremt indvindingen ikke er færdig, kan der søges om en ny tilladelse.
2. Der må årligt indvindes 14.000 m³ sand og grus.
3. Råstofgravens driftstider er:
 - a. Gravemaskiner, transport- og oparbejdningsanlæg: kl. 7:00-18:00 mandag til fredag.
 - b. Udlevering og læsning kan dog også ske i tidsrummet kl. 6:00-7:00 mandag til fredag.
 - c. I enkeltstående tilfælde kan det være nødvendigt at afvige fra de generelle åbningstider. Dette må kun ske med accept af Region Syddanmark.
4. Til råstofindvinding, herunder behandling af materialerne, må kun anvendes de i ansøgningen angivne maskiner; 1 gravemaskine med lang arm, 1 læssemaskine samt 2 stk sorterianlæg. Afvigelser herfra kan kun ske efter aftale med Region Syddanmark.
5. Efter etableringsfasen må det ækvivalente støjniveau fra indvindingsområdet i driftssituationen ikke overstige følgende værdier målt/beregnet ved nærmeste nabobebyggelse:

Dage	Tidsrum	Støjniveau
Mandag – fredag	06.00 – 07.00	40 dB (A)
	07.00 – 17.00	55 dB (A)

Hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet, skal virksomheden ved målinger eller beregninger dokumentere at ovenstående støjgrænser overholdes. Udgifterne hertil afholdes af virksomheden. Nævnte målinger/ beregninger skal udføres og rapporteres som ”Miljømåling – ekstern støj” i henhold til gældende lovgivning, og skal udføres af et laboratorium eller person, som er godkendt til dette af Miljøstyrelsen.

Målingernes/beregningernes samlede ubestemthed må for stationære kilder højst være på 3 dB (A) og for mobile kilder højst 5 dB (A).

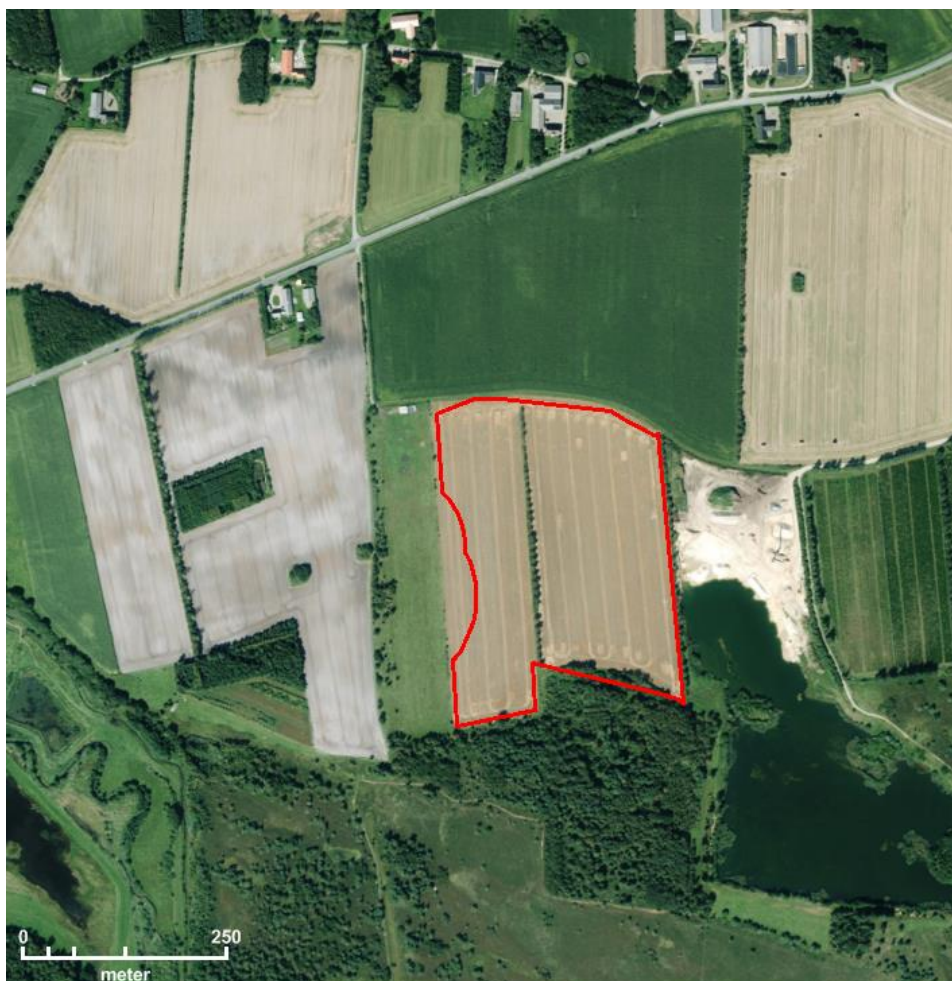
Viser målingerne/beregningerne, at virksomheden overskrider grænseværdierne, skal virksomheden lade foretage afhjælpende foranstaltninger.

Støj fra til- og frakørende lastvogne mv. skal begrænses mest muligt. Køretøjer må, på råstofgravens areal, ikke holde med motoren i gang, med mindre læsning gør det påkrævet.

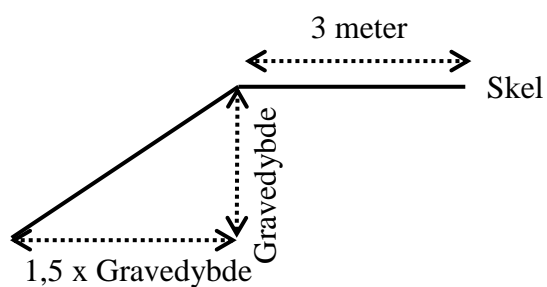
6. Der må ikke opstå støvgener uden for råstofgravens areal. Konstateres støvgener, der kan henføres til virksomhedens drift, skal der træffes foranstaltninger til nedbringelse af generne.
7. Muld og overjordsdepoter skal placeres således, at der ikke kan ske sammenblanding med andre materialer.
8. Hvis der sker skader på skel eller eventuelt levende hegn er indvinder forpligtet til at udbedre skaderne med mindre andet er aftalt med lodsejer og godkendt af Region Syddanmark.
9. Arealet, hvorpå der indvindes, må ikke overstige 3 ha. Der skal ske en løbende efterbehandling af afgravede områder i samme takt som indvindingen skrider frem. Ved graveområdet forstås områder, hvor muld og overjord er fjernet og gravning er påbegyndt, dog undtaget områder, som anvendes til interne veje, lager og produktionsanlæg.
10. Råstofindvindingen skal tilrettelægges og udføres i overensstemmelse med graveplanen, jf. bilag 2. Eventuelle ændringer i graveplanen skal godkendes af Region Syddanmark.
11. Region Syddanmark skal til enhver tid holdes underrettet om, hvem der forestår indvindingen.
12. Personalet skal være bekendt med vilkårene i denne tilladelse samt den til enhver tid gældende grave- og efterbehandlingsplan.

Afstandskrav

13. Grænsen for det område der må graves i, skal sættes af i marken efter nærmere aftale med Region Syddanmark. Pæle eller lignende til afmærkning må ikke fjernes, og skal sikres, så de ikke bliver beskadiget. Det kan f.eks. ske med betonringe.
14. Indvindingsområdet er afgrænset, så der holdes den lovpligtige 100 m afstand fra fortidsminderne mod vest (fortidsmindebeskyttelseslinjen), jf. nedenstående kort samt bilag 2 og 3.

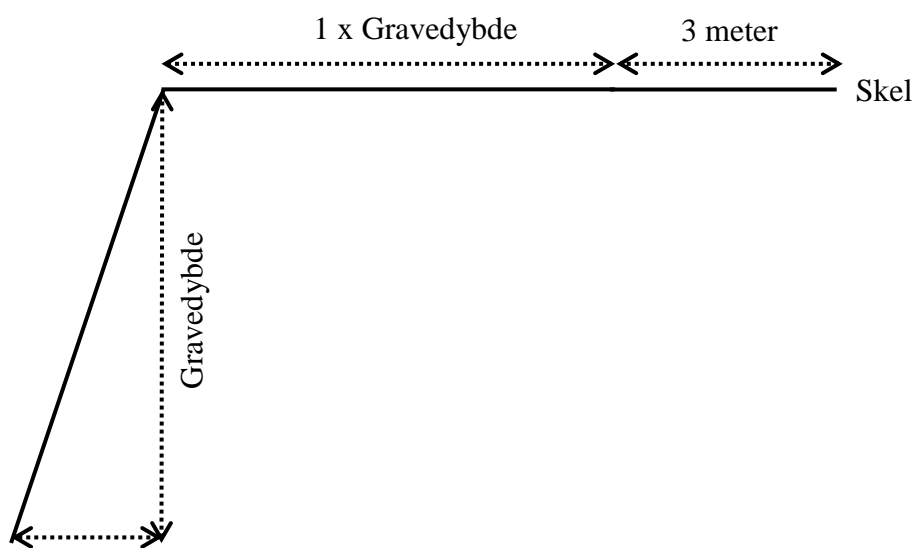

15. Der må der ikke graves nærmere end 3 meter fra privat vej, naboskel og hegn med mindre andet er aftalt med lodsejer og godkendt af Region Syddanmark. Der må efter de 3 meter ikke graves under et skråningsanlæg på 1:1,5, jf. figur 2 nedenfor.

Figur 2 viser en principskitse for gravning med anlæg 1:1,5 nær skel

16. Der må ikke graves nærmere end 3 meter fra offentligt vejskel. Der må efter de 3 meter ikke graves under et skråningsanlæg på 1:2
17. Graves der stejlere end vilkår 14-15 skal afstanden til skel tillægges 1 x gravedybden, jf. figur 3 nedenfor.

Figur 3 viser en principskitse for gravning stejlere end fastsat af øvrige vilkår.

18. Tilladt gravedybde er til forekomstens bund under forudsætning af at skråningsanlæg ikke overskrides.

Vej og trafik

19. Indkørsel til råstofgraven må kun ske via den private fællesvej nord for indvindingsarealet, jf. bilag 2.

20. Adgangsvejen skal renholdes.

21. Adgangsvejen skal uden for åbningstiden være aflåst/afspærret med bom eller kæde.

Forureningsforebyggelse

22. Den der udnytter tilladelsen, skal drage omsorg for, at grundvandet ikke forurenes af olie-spild fra maskiner, og eventuelle brændstoftanke og for, at gravearbejderne ikke forårsager ødelæggelse eller beskadigelse af vandforsyningen i området.

23. Alt arbejde med miljøfremmede stoffer skal ske i henhold til de gældende regler.

24. Tankning, olieskift og lignende af grave- og læssemaskiner samt dumpere og andre selvkørende maskiner skal foregå uden for selve gravearealet. Olieskift, vask med videre skal her finde sted på et godkendt, befæstet areal. Det samme gælder så vidt muligt for service og reparation.

25. Sorteringsanlæg, generatorer og andre mere stationære anlæg kan tankes fra en entreprenør-tank, der medbringes ved hver tankning. Tankanlægget skal være indrettet så spild undgås, og tankning skal foregå under konstant tilsyn.

26. Køretøjer og andre maskiner skal holdes i god stand, så der ikke forekommer oliedryp.

27. Tanke, beholdere og tankanlæg med olieprodukter, benzin og lignende skal opbevares forsvarligt uden for selve gravearealet i aflåst container med spildbakke, så der ikke er risiko for forurening af jord og grundvand eller regn- og spildevandssystemer. Opsætning af olietanke skal anmeldes til kommunen.

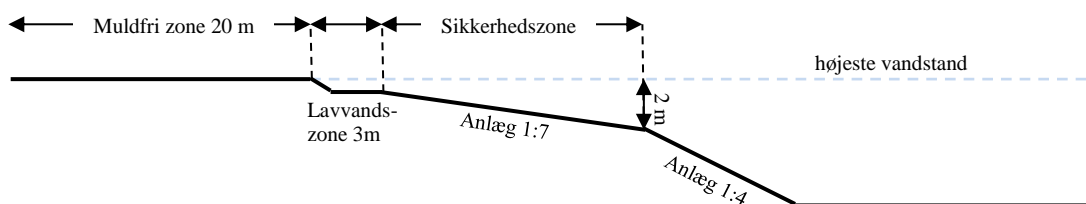
28. Bortskaffelse af affald skal ske i henhold til Tønder Kommunes Regulativ for affald.

29. Der må ikke deponeres affald eller andet, der kan forurene grundvand, jord og undergrund i grusgraven. Der skal træffes effektive foranstaltninger mod forurening f.eks. ved hegning.

30. Der må ikke foretages afbrænding i grusgraven.

Efterbehandlingsvilkår

31. Efterbehandlingen skal ske efter den godkendte efterbehandlingsplan, jf. bilag 3. Alle ændringer i efterbehandlingsplanen skal godkendes af Region Syddanmark.
32. Efterbehandlingsarbejdet skal påbegyndes og gennemføres så tidligt, som det under hensyn til råstofgravens drift er praktisk muligt.
33. Der skal stilles en sikkerhed for gennemførelsen af efterbehandlingen, jf. side 12. Region Syddanmark kan kræve sikkerhedsstillelsen forhøjet, hvis det findes nødvendigt på grund af ændringer i efterbehandlingsplanen og/eller andre forhold. Sikkerheden skal gælde til efterbehandlingen er udført og godkendt af Region Syddanmark.
34. Indvindingsområdet skal efterbehandles til naturformål med offentlig adgang til søen.
35. Jordmiler skal udjævnes, således der ikke forekommer diger mellem efterbehandlingsgrænsen og nabomatriklerne.
36. Skråninger efterbehandles generelt med varierende hældning mellem 1:10 og 1:4, som angivet i efterbehandlingsplanen med højdekurverne.
37. Ved indvindingen fjernes der et læhegn på ca. 500 m. Der skal plantes et tilsvarende læbælte med hjemmehørende træer og buske enten vest eller nord for søen.
38. Sødannelsen skal følge nedenstående principskitse for efterbehandlingen af en gravesø:

- a. Søen skal anlægges med jævnt skrånende bund og bredder. Hældningen må ikke være stejlere end 1:7 indtil 2,0 m dybde (sikkerhedszone).
- b. Langs søbredden i vandet skal der af sikkerhedsmæssige årsager etableres en 3,0 m bred og ikke over 1,0 dyb lavvandszone. Den må ikke udføres af, eller beklædes med hverken overjord eller muld.
- c. Søbreddens længde skal gøres så lang som muligt, så den bugter sig med mange næs og vige.
- d. I søens vindfølsomme sider skal der udlægges sten for at undgå erosion af kanterne.

- e. Der udlægges en mindst 20 meter bred dyrkningsfri bræmme omkring den efterbehandlede gravesø for at sikre vandkvaliteten i søen og ønsker om et højt naturindhold i søen. Bræmmen regnes fra søens højeste vandstand. Bræmmen må fremover ikke jordbehandles, dyrkes, gødes eller sprøjtes, men skal henligge som et naturareal.
- f. Der må ikke opsættes anden form for hegn end dyrehegn.
- g. Eventuelle øer må ikke dannes ved opfyldning med opgravet materiale, men kan etableres ved at lade mindre partier stå uafgravet.
- h. Der må ikke laves forbindelse mellem sø og vandløb, heller ikke via dræn.
- i. Der må ikke udsættes ænder, fisk, eller andre dyr i søen, og der må ikke fodres i eller nær søen.

- 39. Der må pga. den øgede sårbarhed efter endt gravning ikke bruges gødskning eller pesticider inden for projektområdet.
- 40. Forinden større efterbehandlingsarbejder påbegyndes, skal Region Syddanmark underrettes herom, således at evt. tvivlsspørgsmål omkring efterbehandlingsens udførelse kan afklares.
- 41. Fjernes eller beskadiges beplantning i skel skal en tilsvarende beplantning etableres som en del af efterbehandlingsarbejdet.
- 42. Graveområdet skal umiddelbart efter gravearbejdets afslutning ryddes for alle i tilknytning til råstofindvindingen opførte bygninger eller andet oplag, der virker skæmmende i naturen.
- 43. Såfremt tilladelsen inddrages i medfør af Råstoflovens § 11, indtræder efterbehandlingsforpligtigelsen omgående.
- 44. I tilfælde af gravning på tilgrænsende ejendomme kan Region Syddanmark på et hvilket som helst tidspunkt, under som efter gravningens afslutning, forlange gennemgravning og efterbehandling af skelområdet, således at hele forekomsten udnyttes, og således at der ikke står en vold tilbage mellem ejendommene.
- 45. Når efterbehandlingen af indvindingsområdet er godkendt af Region Syddanmark, vil de tinglyste vilkår med undtagelse af vilkår 37 og 38 blive afløst og sikkerhedsstillelsen blive frigivet.

Generelle bestemmelser

Følgende gælder i øvrigt efter loven:

Tilladelsen kan tilbagekaldes af Region Syddanmark i tilfælde af grov eller gentagen overtrædelse af vilkår, eller efter lovgivningen i øvrigt.

Tilladelsen bortfalder, såfremt råstofindvindingen ikke er begyndt senest tre år efter, at den er meddelt, eller ikke har været udnyttet i tre på hinanden følgende år.

Vilkårene er bindende for ejere og indehavere af andre rettigheder over ejendommen uden hensyn til, hvornår retten er stiftet og uanset om der sker tinglysning.

Region Syddanmark kan på et senere tidspunkt fastsætte yderligere vilkår eller foretage ændringer af allerede stillede vilkår, såfremt dette måtte vise sig nødvendigt.

Findes der under indvindingen grave, gravpladser, bopladser, ruiner eller andre jordfaste fortidsminder, skal fundet straks anmeldes til Museum Sønderjylland. Indvindingen skal standses i det omfang den berører fortidsmindet.

I tilfælde af at en virksomhed, som foretager indvinding, går konkurs eller i betalingsstandsning m.v., er såvel ejendommens ejer som den, der driver virksomheden, forpligtiget til straks at underrette Region Syddanmark.

Tilførsel af såvel forurenede som uforurenede jord til råstofgrave og tidligere råstofgrave er forbudt, jf. Jordforureningslovens § 52.

Resultater af råstofboringer eller prøveboringer i jorden skal indberettes til GEUS inden tre måneder efter udførelsen. Indberetningen skal ske på særlige skemaer, jf. råstoflovens § 28, stk. 1.

Der skal betales råstofafgift ved indvinding af naturbundne råstoffer, jf. lov nr. 1408 af 21. december 2005 om ændring af lov om afgift af affald og råstoffer.

Tilladelsen fritager ikke indehaveren af tilladelsen for ansvar over for tredjemand efter sædvanlige naboretlige regler.

Erstatningsansvar for eventuelle skader opstået som følge af indvindingen påhviler vedkommende, der udnytter tilladelsen, efter de almindelige erstatningsregler.

Sikkerhedsstillelse

Entreprenør Mads Vejrup A/S skal stille en sikkerhed til sikring af efterbehandlingsarbejderne på dele af matr. nr. 681 Brøns Ejerlav, Brøns i Tønder Kommune på kr. 405.000 kr. indeks 103,43 15. marts 2017.

Beløbets størrelse er fastlagt ud fra et estimat på en efterbehandlingspris på 135.000 kr. pr (åben) ha samt flytning af overjord og oprydning på arealet.

Der skal fremsendes en sikkerhedsstillelse til Region Syddanmark, inden tilladelsen kan tages i brug.

Sikkerhedsstillelsens størrelse afhænger af, at det aktuelle gravefelt ikke overstiger 3 ha og kan reguleres, når Region Syddanmark skønner dette nødvendigt af hensyn til ændringer i prisniveau, graveplan, efterbehandling eller lignende.

Sikkerhedsstillelsen skal årligt indeksreguleres pr. 1. april efter Danmarks Statistiks reguleringsindeks for jordarbejder. Sikkerhedsstillelsen reguleres efter foregående års indeks for 4. kvartal.

Sikkerhedsstillelsen skal være gældende indtil efterbehandlingsarbejdet er afsluttet og godkendt af Region Syddanmark, idet sikkerhedsstillelsen først da vil kunne frigives.

Tinglysning

Vilkårene er bindende for ejere og indehavere af andre rettigheder over ejendommen uden hensyn til, hvornår retten er stiftet og uanset om der sker tinglysning. Vilkårene om efterbehandling skal efter reglerne tinglyses på ejendommene, når klagefristen er udløbet. Tinglysningen sker i medfør af Råstoflovens § 10, stk. 6 med Region Syddanmark som påtaleberettiget.

Indvinder skal efter loven betale tinglysningsgebyret. Når tinglysningen er sket, sender Regionen en regning for udlagt tinglysningsgebyr.

Tilsyn

Region Syddanmark er tilsynsmyndighed i forhold til, at vilkårene i tilladelsen overholdes, jf. Råstoflovens § 31, stk. 1. Tilsynsmyndigheden kan meddele påbud om, at et ulovligt forhold skal lovliggøres inden for en nærmere fastsat frist, jf. Råstoflovens § 31, stk. 3. Tilsynsmyndigheden kan, såfremt et påbud ikke efterkommes indenfor den fastsatte frist, lade de påbudte foranstaltninger udføre for den ansvarliges regning.

Screeningsafgørelse om at der ikke er krav om miljøvurdering

Det ansøgte projekt er omfattet af VVM-lovens bilag 2, pkt. 2a. Region Syddanmark har derfor gennemført en screening af det ansøgte projekt, jf. lovens § 21. Region Syddanmarks screening er gennemført med henvisning til de i lovens bilag 6 relevante kriterier. Screeningskemaet er vedlagt som bilag 4.

Region Syddanmark har på baggrund af den gennemførte screening vurderet, at projektet ikke antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet, jf. lovens § 16. Der er derfor ikke krav om en miljøvurdering, og der skal derfor ikke udarbejdes en miljøkonsekvensrapport i forbindelse med ansøgningen om tilladelse til erhvervsmæssig indvinding af råstoffer på ovenstående ejendom.

Begrundelse for afgørelsen

Region Syddanmark har gennemført en screening af ansøgningen, og på baggrund af screeningen vurderet, at der ikke skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport (vurdering af virkningerne på miljøet) før der kan meddeles tilladelse til indvindingen på matr. nr. 681 Brøns Ejerlav, Brøns i Tønder Kommune, jf. VVM-lovens § 16.

Råstofindvinding er omfattet af bilag 2, pkt. 2a i VVM-loven.

Screening er en administrativ proces, hvor projektet vurderes i forhold til en række faste kriterier, jf. VVM lovens bilag 6, herunder:

- projektets dimensioner,
- den miljømæssige sårbarhed i de geografiske områder, der kan blive berørt,
- påvirkningens omfang (geografisk og omfanget af personer, der berøres),
- påvirkningens varighed, hyppighed og reversibilitet.
- kumulative effekter

Anvendelsen af det ansøgte areal vil blive ændret væsentligt, da arealet ændrer sig fra hovedsageligt græsningsarealer til naturformål, hvor størstedelen er sø-dannelse. Indvindingen vurderes samlet set ikke at påvirke det omkringliggende miljø væsentligt, og det vurderes, at der ikke vil ske skader på miljøet som skal undersøges nærmere. Region Syddanmark vurderer, at de generelle miljøregler samt de vilkår der er stillet for råstofindvindingen, er tilstrækkelige til at sikre miljøet i nærværende tilfælde.

Ved en gravning ned til 12 m under terræn vil beskyttelsesgraden af grundvandet være mindre end før gravningen. Omvendt ændres arealet fra landbrugsjord til naturformål, hvorfor afgravningen i denne sammenhæng nærmere vurderes at være positiv for miljøet. For så vidt angår råstofgravningens påvirkning af vandstanden vurderer regionen, at der her er tale om en ganske langsom udvidelse af søarealet som ikke påvirker vandstanden væsentligt.

Der vil forekomme støjpåvirkning fra råstofindvindingen i dagtimerne. Støjpåvirkningen vurderes ud fra et erfaringsmæssigt grundlag, at kunne overholde de vejledende støjgrænser for de nærmeste boliger i åbent land, og vil i øvrigt blive reguleret gennem indvindingstilladelsen.

Da projektet ikke i sig selv eller i kumulation med udnyttede eller uudnyttede råstoftilladelser, planer mm ikke har nogen væsentlig negativ effekt på miljøet vurderes det, at der i forbindelse med råstofindvindingen ikke skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport.

Ansøgningsprocessen

Det ansøgte areal ligger i sin helhed uden for graveområderne i Råstofplan 2016. Det fremgår imidlertid af retningslinje 6.4.1 i Råstofplan 2016, at regionen uden for graveområderne kan meddele råstofindvindingstilladelse, såfremt denne kan gives uden at tilsidesætte andre væsentlige interesser og hvis der eksempelvis *”søges om forlængelse eller udvidelse af en eksisterende gravetilladelse”*. Ansøgningen har den 17. maj 2017 været behandlet i Udvalget for miljø, jordforurening og råstoffer, hvor Udvalget har meddelt samtykke til, at der kan meddeles tilladelse til den ansøgte råstofindvinding uden for de udlagte graveområder i Råstofplan 2016.

Region Syddanmark har ikke undersøgt om der findes forsyningsledninger i området. Det påhviler derfor indvinder at indhente de fornødne ledningsoplysninger, og samtidig kontakte ledningsejerne.

Besigtigelse af arealet

Arealet er besøgt den 2. maj 2017. Arealet består af landbrugsjord i omdrift grænsende op til afgræsningsarealer længst mod vest.

Figur 4 viser projektarealet set fra øst mod vest. Samlingen af høje træer til venstre i billedet er det ene beskyttede fortidsminde.

Ansøgning – udtalelser og tilladelser (stjernehøring)

Høringen forløb i perioden 3. marts 2017 til 14. april 2017, og ansøgningsmaterialet har været sendt i høring til følgende:

Ansøger Entreprenør Mads Vejrup A/S, mads@madsvejrup.dk
Ansøgers konsulent Camilla Græsborg SWECO, camilla.graeborg@sweco.dk
Lodsejer Leif Jensen, Kærmarksvej 15, 6780 Skærbæk, kermark15@bbsyd.dk

Tønder Kommune; Lena Berndt Klintø, lbk1@toender.dk samt Ole Bach-Svendsen, ob@toender.dk
Museum Sønderjylland, planer@museum-sonderjylland.dk

Samt følgende øvrige parter:

Matr. nr.	Ejerlav	Navn	Adresse
740	Brøns Ejerlav, Brøns	Niels Erik Lund	Frifeltej 42, 6780 Skærbæk
682	Brøns Ejerlav, Brøns	Zaza Olesen Hamann	Brøns Møllevej 7A, 6780 Skærbæk
396	Brøns Ejerlav, Brøns	Asmus Lund	Frifeltvej 37, 6780 Skærbæk
14	Brøns Ejerlav, Brøns	Boet efter Rasmine Lund, Sønderjysk Landboforening	Billundvej 3, 6500 Vojens
9a	Brøns Ejerlav, Brøns	Hans Gerhard Horst	Frifeltvej 40, 6780 Skærbæk

Der er indkommet følgende høringssvar i høringsperioden:

Dato og hvem	Høringssvar	Region Syddanmarks bemærkninger
2. april 2017: Hans Gerhard Horst (mail samt telefonisk)	Der gøres opmærksom på en privat boring på 5 m. Det oplyses, at der aldrig har manglet vand, men at der har været tilslemning af brøndsien de seneste år. Der ønskes en skriftlig erklæring om, at regionen / indvinder etablerer en ny boring såfremt brønden fremadrettet ikke giver vand nok.	Den eksisterende gravesø lige øst for det ansøgte areal på ca. 8 ha. Det oplyses i ansøgningen, at der skal indvindes 14.000 m ³ råstoffer årligt. Der er dermed tale om en ganske langsom udvidelse af søarealet, hvorfor det vurderes at vandstanden ikke vil blive påvirket. Region Syddanmark kan ikke give en skriftlig erklæring herom. Som udgangspunkt er indvinder erstatningspligtig på alle skader der måtte opstå <i>som følge af</i>

	Det oplyses, at der i dag er et kraftigt afløb fra søen. Det er etableret for at sænke grundvandsspejlet.	indvindingen, jf. § 23 i vandforsyningsloven ² . Vilkår for anlæggelse af en ny gravesø er beskrevet i vilkårene. Hvad der i dag er af lovlig og eksisterende afløb fra søen kan regionen ikke ændre.
22. marts 2017: Asmus Lund (telefonisk)	Der er bekymring vedr. udledning af spildevand. Det oplyses, at der i dag udledes spildevand på partens ejendom, og det ønskes der fortsat.	Samme som ovenfor.
28. marts 2017: Museum Sønderjylland (mail) (vedlagt som bilag 5)	Museum Sønderjylland vurderer, at der er meget høj risiko for at træffe på væsentlige jordfaste fortidsminder ved jordarbejdet i det ansøgte indvindingsområde. Museet anbefaler derfor en frivillig forundersøgelse inden jordbearbejdet går i gang.	Regionen vedlægger høringsvaret som bilag i nærværende tilladelse, og opfordrer hermed indvinder til at følge museets anbefalinger.

Der er ikke indkommet høringssvar fra Tønder Kommune i høringsperioden.

Partshøring

Region Syddanmark har foretaget partshøring i medfør af Forvaltningslovens § 19, stk. 1. Formålet med høringen er at regionen træffer den endelig afgørelse på et fuldt oplyst grundlag. Høringen forløb i perioden 30. juni til 7. august 2017, og følgende har været hørt:

Ansøger Entreprenør Mads Vejrup A/S, mads@madsvejrup.dk
 Ansøgers konsulent Camilla Græsborg Sweco, camilla.graeborg@sweco.dk
 Lodsejer Leif Jensen, Kærmarksvej 15, 6780 Skærbæk, kermark15@bbsyd.dk

Tønder Kommune; toender@toender.dk, Lena Berndt Klintø, lbk1@toender.dk samt Ole Bach-Svendsen, ob@toender.dk
 Museum Sønderjylland, planer@museum-sonderjylland.dk

Samt følgende øvrige parter:

Matr. nr.	Ejerlav	Navn	Adresse
740	Brøns Ejerlav, Brøns	Niels Erik Lund	Frifeltej 42, 6780 Skærbæk

² LBK nr. 125 af 26. januar 2017: Bekendtgørelse af lov om vandforsyning m.v.

682	Brøns Ejerlav, Brøns	Zaza Olesen Hamann	Brøns Møllevej 7A, 6780 Skærbæk
396	Brøns Ejerlav, Brøns	Asmus Lund	Frifeltvej 37, 6780 Skærbæk
14	Brøns Ejerlav, Brøns	Boet efter Rasmine Lund, Sønderjysk Landboforening	Billundvej 3, 6500 Vojens
9a	Brøns Ejerlav, Brøns	Hans Gerhard Horst	Frifeltvej 40, 6780 Skærbæk

Der er indkommet følgende hørings svar.

Dato og hvem	Bemærkninger	Region Syddanmarks bemærkninger
18. juli 2017: Tønder Kommune	Kommunen vurderer, at der ved udgravningen af sand og grus vil ske en uvæsentlig grundvandsenkning, da det tilstrømmende grundvand fra området omkring søen kun skal erstatte det sand og grus, der bliver bortgravet under grundvandsspejlet. Den erstattende volumen vil blive udlignet over et stort areal, og der vil efter vores vurdering ikke vil være en målbar ændring af grundvandstanden. Derfor er det ansøgte ikke omfattet af vandforsyningslovens § 26.	Kommunens bemærkninger er vedlagt som bilag 6.
4. august 2017: Hans Gerhard Horst (mail)	Der er bekymring vedr. grundvandsenkning, da søen har et afløb i den sydlige del. Det pointeres, at såfremt brønden giver for lidt vand eller løber tør skal alle omkostninger dækkes af regionen eller indvinder.	Regionen henviser til kommunens hørings svar samt bemærkninger til kommentarerne indsendt i stjernehøringen ovenfor. Som udgangspunkt er indvinder erstatningspligtig på alle skader der måtte opstå <i>som følge af</i> indvindingen, jf. § 23 i vandforsyningsloven.

Høring af Tønder Kommune vedr. fastsættelse af efterbehandlingsvilkår

Region Syddanmarks udkast til tilladelsen har været i høring hos Tønder Kommune omkring fastsættelse af vilkår om efterbehandling i perioden 30. juni til 7. august 2017 i medfør af Råstoflovens § 10a, og der er indkommet følgende hørings svar.

Der er ikke kommet hørings svar.

Klagevejledning

Region Syddanmarks afgørelse efter råstofloven og planloven (for så vidt angår retlige spørgsmål) kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klageberettigede er adressaten for afgørelsen, en offentlig myndighed, enhver der i øvrigt har en væsentlig individuel interesse i afgørelsen, Danmarks Naturfredningsforening og lokale foreninger og organisationer, der har en væsentlig interesse i afgørelsen.

Hvis I ønsker at klage over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet skal der klages via Klageportalen, som I finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.virk.dk eller www.borger.dk. Der logges på www.virk.dk eller www.borger.dk, som man plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Regionerne, da vi har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. For behandling af klager, der indbringes for nævnet, herunder anmodninger om genoptagelse, betaler klager et gebyr. Privatpersoner skal betale et gebyr på 900 kr. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen. Gebyret tilbagebetales, hvis klager får helt eller delvis medhold i klagen.

En evt. klage skal være tilgængelig for Region Syddanmark i klageportalen senest den 11. september 2017 kl. 23.59. Ansøger får besked, hvis der klages over afgørelsen.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet.

Klage i henhold til råstofloven har opsættende virkning, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal dette ske inden 6 måneder fra modtagelsen af dette brev.

Med venlig hilsen

Camilla Bjerre Scheffel
Landskabsforvalter

Tilladelsen er sendt til:

Ansøger Entreprenør Mads Vejrup A/S, mads@madsvejrup.dk

Ansøgers konsulent Anders Brask-Nielsen Sweco, anders.brask-nielsen@sweco.dk

Lodsejer Leif Jensen, Kærmarksvej 15, 6780 Skærbæk, kemark15@bbsyd.dk

Tønder Kommune; toender@toender.dk, Lena Berndt Klintø, lbk1@toender.dk samt Ole Bach-Svendsen, ob@toender.dk

Museum Sønderjylland, planer@museum-sonderjylland.dk

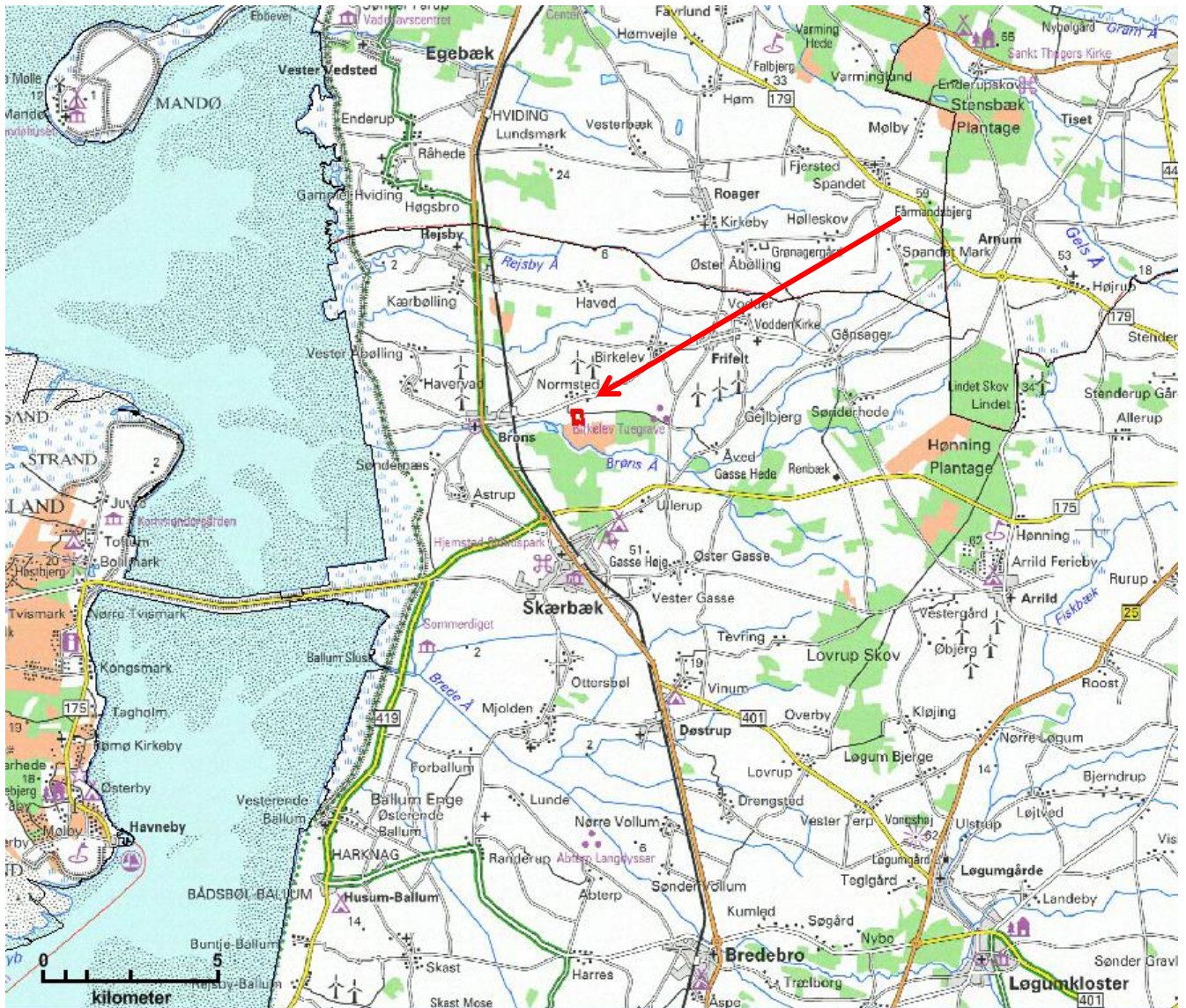
Samt følgende øvrige parter:

Matr. nr.	Ejerlav	Navn	Adresse
740	Brøns Ejerlav, Brøns	Niels Erik Lund	Frifeltvej 42, 6780 Skærbæk
682	Brøns Ejerlav, Brøns	Zaza Olesen Hamann	Brøns Møllevej 7A, 6780 Skærbæk
396	Brøns Ejerlav, Brøns	Asmus Lund	Frifeltvej 37, 6780 Skærbæk
14	Brøns Ejerlav, Brøns	Boet efter Rasmine Lund, Sønderjysk Landboforening	Billundvej 3, 6500 Vojens
9a	Brøns Ejerlav, Brøns	Hans Gerhard Horst	Frifeltvej 40, 6780 Skærbæk

Bilag

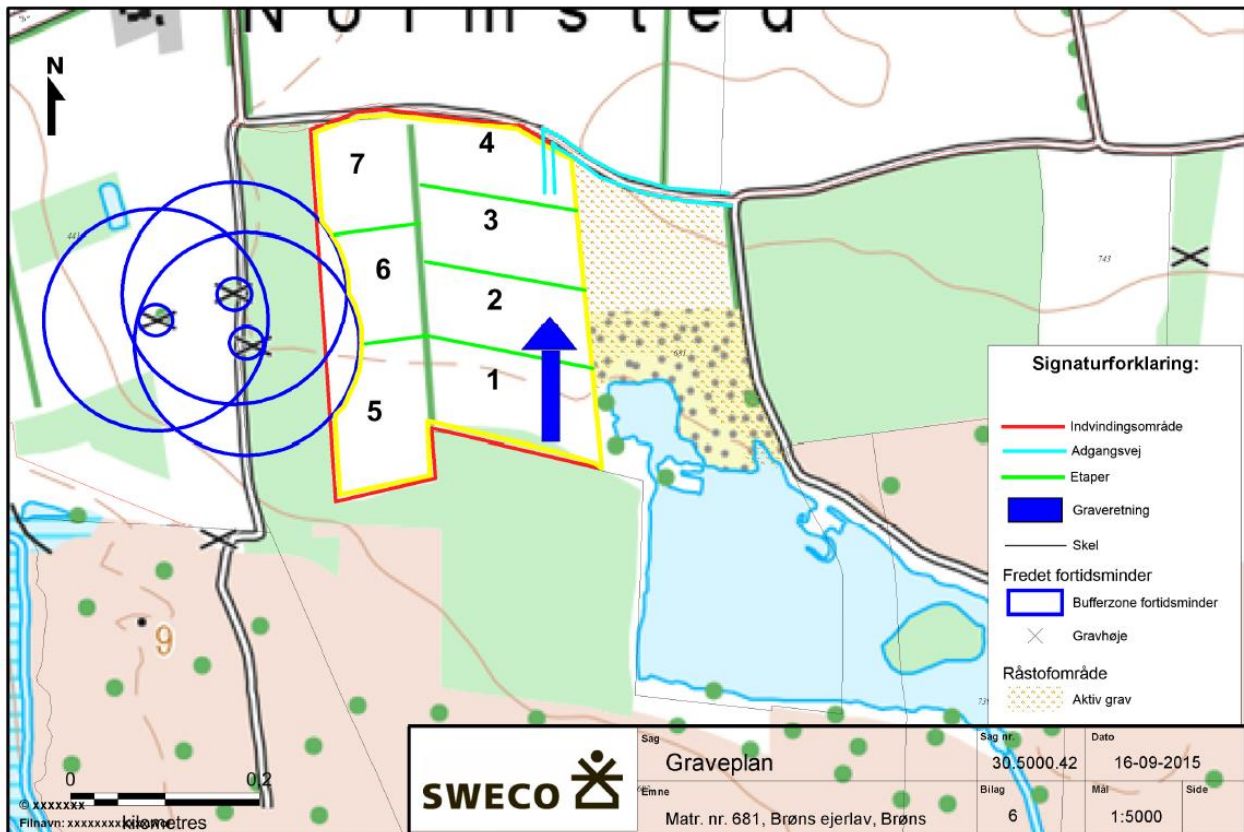
1. Oversigtskort med det ansøgte areal
2. Graveplan
3. Efterbehandlingsplan
4. Screeningsskema
5. Høringssvar fra Museum Sønderjylland
6. Tønder Kommunes bemærkninger

Bilag 1 – Oversigtskort med det ansøgte areal

Det ansøgte graveområde er vist med rød polygon.

Bilag 2 – Graveplan

Bilag 3 – Efterbehandlingsplan

